

Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg

Afdelingen for gymnasiale
uddannelser

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.
Tlf. 3392 5600
Fax 3392 5666
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Svar på spørgsmål 405 (Alm. del):

14-09-2009

I brev af 9. september 2009 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 405:

"Spørgeren henviser til følgende uddrag fra publikationen Fra gymnasiefremmed til student af Lars Ulriksen, Susanne Murning, Aase Bitsch Ebbensgaard og Birgitte Simonsen.

<http://www.ungvoks.dk/gymdage/materialer/gymnasiefremmedtilstudent.pdf> :

"..men også de høje klassekvotienter ... kan gøre det svært for læreren at opdage elevernes vanskeligheder. En stor del elever oplever ikke at kunne kommentere eller diskutere undervisningen med lærerne. Læreren får derfor ikke den relevante viden om elevernes oplevelse af undervisningen, og hører ikke deres ideer til udvikling, men risikerer derimod at eleverne reagerer med irritation, passivitet eller forstyrrelse".

Med udgangspunkt heri ønskes ministeren svar på følgende spørgsmål:

- a. Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig om at sikre den pædagogiske kvalitet i gymnasieuddannelsen med udgangspunkt i ovenstående citat, når de kraftigt stigende klassekvotienter har en dokumenterbar skadelig effekt på særligt de elever, der kommer fra uddannelsesfremmede hjem?
- b. Hvordan vurderer ministeren, at de stigende klassekvotienter stemmer overens med målsætningen om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse, set i lyset af, at der heraf også er en stor gruppe elever, der kommer fra faglærte og ufaglærte hjem, hvis indlæringsmuligheder og trivsel i særlig grad forringes af større klasser? "

Svar:

Jeg vælger at svare på de to delspørgsmål under ét.

Den forskningsrapport, der citeres fra i spørgsmålet, fokuserer på de gymnasieelever, hvis forældre ikke selv har gået i gymnasiet. Af teksten på rapportens omslag fremgår det, at projektet ”belyser de vanskeligheder, disse elever har med gymnasiet, ikke mindst vanskeligheder med at forstå, hvilke krav man skal leve op til, med at forstå lærerens sprog, og med at forstå, hvordan man bliver en god gymnasieelev.”

Rapporten indeholder 17 anbefalinger, hvoraf de første seks retter sig mod lærerne, de næste seks mod ledelsen og de sidste fem mod det politisk-administrative system. En af de 17 anbefalinger er at ”give økonomiske rammer for undervisning i mindre grupper eller med flere lærere”, mens de øvrige 16 handler om lærernes tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen, deres evaluering af eleverne, det sociale miljø i klassen og efteruddannelse af lærerne mv.

Rapporten er efter min mening både relevant og tankevækkende, og jeg har derfor haft en af forfatterne, Lars Ulriksen, med til møder i ministeriet for at diskutere problematikken. Jeg er meget optaget af, at undervisningen ikke bliver unødigt akademisk, og jeg har for nylig i et møde med vores fagkonsulenter på det gymnasiale område understreget, at de ved den forestående justering af læreplanerne for fagene i de gymnasiale skal være meget opmærksomme på denne udfordring.

Som det fremgik af mine indlæg på det åbne samråd i Uddannelsesudvalget den 8. september 2009, vil jeg ikke indføre et centralt fastsat loft over klassestørrelserne i gymnasiet. Det må og skal være en lokal beslutning, hvordan undervisningen organiseres inden for de lokale rammer. Min holdning underbygges af, at de undersøgelser, som Uni-C har foretaget, og som jeg refererede til på samrådet, dokumenterer, at der hverken er sammenhæng mellem klassestørrelser og frafald eller mellem klassestørrelser og eksamensresultater.

Helt tilsvarende resultater kan læses i en artikel i Newsweek fra august i år, hvor der i tidsskriftets tillæg om uddannelse står (i dansk oversættelse): ”Forskning ved bl.a. Stanford Universitetet og IFO – det økonomiske institut ved universitetet i München – har vist, at ved blot at bruge flere penge på uddannelse, skaber man ikke bedre resultater. Elever lærer ikke nødvendigvis mere ved at sidde i mindre klasser eller at gå i mere moderne og bedre udstyrede skoler – og selv ikke, hvis deres lærere bliver betalt bedre. Ifølge professor Ludger Wößmann fra IFO har en forhøjelse af udgifterne pr. elev i sig selv ingen virkning på læringsudbyttet.”

Jeg har derfor valgt at koncentrere min og ministeriets indsats om nogle af de øvrige 16 anbefalinger i rapporten fra Lars Ulriksen m.fl. Der skal

først og fremmest ske ændringer af selve undervisningen, så alle elever – og ikke mindst de gymnasiefremmede – kan gennemføre gymnasiet med et godt personligt og fagligt udbytte.

I Undervisningsministeriet har vi derfor lige før sommerferien igangsat et projekt, der har til formål at udvikle redskaber og metoder, som kan hjælpe de gymnasiefremmede til at gennemføre uddannelsen. Vi har nedsat en snes arbejdsgrupper, der i det enkelte fag og i den enkelte uddannelse skal udpege barrierer, som hindrer eller besværliggør eleverne i at få optimalt udbytte af undervisningen. Sådanne barrierer kan være fagligt indhold, begreber eller teknikker, som eleverne erfaringsmæssigt har vanskeligt ved at forstå og beherske. Men det kan også være de kriterier, som deltagelsen i undervisningen vurderes efter, eller det kan være lærernes tilbagemeldinger til elever i forbindelse med fx skriftligt arbejde og øvrige evalueringer.

Arbejdsgrupperne skal udarbejde et idékatalog med forslag til, hvordan man i det enkelte fag kan tilrettelægge undervisningen, så elever med en gymnasiefremmed baggrund får bedre muligheder for at udvikle de kompetencer, som er beskrevet i de faglige mål, og grupperne skal inddrage de undersøgelser af gymnasiefremmede elevers erfaringer fra gymnasieskolen og erfaringer fra udviklingsarbejder og fagdidaktisk forskning.

Ministeriet har medio august sendt en opfordring til skolerne om at medvirke i projekt ved at afprøve idékataloget og kombinere det med deres egne erfaringer. Ministeriet yder støtte på tilsammen 2,7 mio. kr. fra forsøgs- og udviklingsmidlerne til projektet, herunder til de skoler, der beslutter sig for at deltage, og ministeriet taler for øjeblikket med Gymnasieskolernes Lærerforening om, hvordan GL kan blive inddraget.

Lars Ulriksen, der som nævnt er en af forskerne bag rapporten 'Fra gymnasiefremmed til student', er knyttet til projektet og vil samle alle erfaringerne op, dels på en afsluttende konference og dels i et materiale, der vil blive udsendt til alle skoler.

Jeg er overbevist om, at vi med denne indsats hjælper mange af de gymnasiefremmede elever til at få et bedre udbytte af undervisningen, og at vi derigennem kommer tættere på målsætningen om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder